

Государственное учреждение дополнительного образования
«Докшицкий районный центр детей и молодёжи»

Люби свой край

Игровые формы занятий по краеведению

Составитель – Войтехович А.В.,
заместитель директора

Докшицы

ВВЕДЕНИЕ

Можно по-разному относиться к месту, где живёшь: смотреть на него глазами стороннего наблюдателя и считать, что всё здесь происходящее тебя не касается. Однако, если относиться к этому месту, как к своей малой Родине, где считаешься и дальше как-то устроить свою жизнь, - тогда важно знать историю, географию, экономику и культуру этого края.

Важным средством реализации данной проблемы является краеведение, которое в системе учебно-образовательной и воспитательной работы является основным фактором нравственного, патриотического и эстетического воспитания подрастающего поколения. Оно помогает лучше понять закономерности исторического процесса, концентрирует и обогащает знания, развивает познавательные интересы учащихся, приобщает их к творческой деятельности, формирует практические и интеллектуальные умения.

Также краеведческие знания имеют большую роль с точки зрения подготовки учащихся к трудовой деятельности, помогают осуществлять принцип взаимосвязи обучения с жизнью. Занятия по краеведению дают возможность детям лучше изучить и узнать свой край, помогают усваивать школьную программу по истории и географии.

Работая с детьми по образовательной программе «Туризм», мы изучаем: историю становления и развития Докшицкого района; символику родного края; природу; биографии людей, стоявших у истоков зарождения и развития города и района.

И каждый раз, готовясь к занятиям, передо мной, как педагогом, встает вопрос: как сделать так, что бы детям на занятиях не было скучно, чтобы они стремились к познанию, чтобы это были не просто лекции, а увлекательные минуты знакомства с родным краем?

Интерес к изучению малой Родины, родного края во многом зависит от того, как преподносится материал, как проходят занятия. Даже на самых хороших занятиях элемент обязательности сдерживает развитие увлеченности предметом. Поэтому на занятиях краеведением нужно как можно шире применять игровые элементы (или нетрадиционные формы).

Поэтому мной постоянно ведется поиск новых эффективных методов обучения и таких методических приемов, которые активизировали бы детей к самостоятельному приобретению знаний. Надо заботиться о том, чтобы на занятиях каждый ребенок работал активно и увлеченно, и использовать это как отправную точку для возникновения и развития любознательности, познавательного интереса. Особенно важно это в подростковом возрасте, когда формируются и определяются постоянные интересы и склонности к тому или

иному предмету. И в этот момент надо раскрыть перед ребенком притягательные стороны краеведения, иначе его интересы замкнутся или просто ему станет не интересно этим заниматься.

Интерес к истории родного края можно повышать, используя разные методы, но самым привлекательным для детей, на мой взгляд, является занимательность. Даже у самых «слабых» учащихся можно вызвать интерес к предмету, используя на занятиях занимательный материал. А особенно интересны детям игровые занятия. Вот тут-то мы имеем возможность в увлекательной, игровой форме дать детям тот материал, который в традиционной форме усваивается очень слабо и без интереса, провести неординарно обобщающее занятие по теме. В процессе игры можно выработать у детей умение сосредотачиваться, мыслить самостоятельно, развивать внимание и стремление к занятиям. Увлечшись, ребенок не замечает, что учится – он познает, запоминает новое, ориентируется в необычной ситуации.

В данной методической разработке вашему вниманию представлены варианты занятия по краеведению с использованием игровых технологий.

Цель данной работы: обобщение и распространение накопленного опыта по проведению занятий по краеведению в занимательной форме.

Методическая разработка рассчитана на педагогов дополнительного образования, учителей географии, классных руководителей и представляет собой комплекс краеведческих викторин, олимпиад, кроссвордов интеллектуальных игр по итогам изучения истории, географии и природы Докшицкого края.

Несмотря на то, что задания касаются конкретного региона, педагогам других территорий будут интересны формы проведения различных конкурсов и варианты оформления предложенных занятий.

Надеюсь, что применение этой разработки позволит педагогам создать свой неповторимый стиль проведения занятий по краеведению, сделать их интересными и для детей и для самих себя, привить детям любовь к изучению родного края, его истории, повысить качество преподавания и, как следствие, свою собственную квалификацию.

КРАЯЗНАЎЧАЯ АЛІМПІЯДА

1. Назавіце адзіны ў раёне помнік прыроды рэспубліканскага значэння.

Дуб у в.Вітцы

2. Гэта жанчына нарадзілася ў 1903 г. ў Бабруйску. Яна была арганізатарам рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі. У верасні 1942 г. стварыла падпольную групу ў Віцебску, якая вяла назіранні за аэрадромам і чыгуначным вузлом. Звесткі перадаваліся партызанам. 13 лістапада 1942 г. яна была закатавана фашыстамі. Пасля вайны прысвоена званне Героя Савецкага Саюза. Назавіце яе імя.

Вера Хоружая

3. Пабудавана ў 1627 годзе з дрэва як уніяцкая. Адноўлена ў 1794 годзе, асвечана пасля капітальнай перабудовы 18 кастрычніка 1881 года. Назавіце гэты помнік народнага дойлідства з рысамі класіцызму.

Спаса-Праабражэнская царква ў аг.Порплішча

4. Назавіце старадаўняе свята, якое спраўлялі ў пачатку вясны, у сакавіку перад хрысціянскім святам благавешчання, калі заканчвалася спячка мядзведзя і ён вылазіў з бярогі.

Масленіца

5. Упершыню ён упамінаецца ў 1446 г. як уласнасць Сяляўкі, перададзеная вялікім князем Казімірам Мікалаю Неміровічу. З 1492 уласнасць маршалка ВКЛ Мантыгідравіча, з 1523 – Радзівілаў. У 1547 з атрыманнем Радзівілам Чорным княжацкага тытула стаў цэнтрам княства. У 1586 па ініцыятыве Радзівіла Сіроткі атрымаў магдэбургскае права. Назавіце гэты горад.

Нясвіж

6. Дзе ў раёне знаходзіцца помнік архітэктуры малых форм беларускага барока?

Брама ў аг.Сітцы

7. 14 ліпеня 1941г. пад Оршай упершыню была выпрабавана ў баявых умовах новая савецкая зброя – устаноўка для стральбы рэактыўнымі снарадамі. У 1966г. на гэтым месцы быў адкрыты мемарыяльны комплекс. Назавіце яго.

Мемарыяльны комплекс “Кацюша”

8. Яна – разнавіднасць беларускага ляльнага тэатра. У розных рэгіонах яна называлася яселка, жлоб, остлейка, вяртэп. Часцей за ўсё паказвалася на калядных святы. Назавіце імя чалавека, нашага земляка, які гэтым займаўся.

Патупчык

9. Унікальны твор старабеларускага эмальернага мастацтва, помнік пісьменства 12 ст. Зроблены ў 1161 г. ювелірам Лазарам Богшам, як каўчэг для захавання хрысціянскіх рэліквій. У 1941 г. знік пры нявысветленых абставінах. Адноўлены ў 1997 г. Назавіце яго.

Крыж Еўфрасінні Полацкай

10. Назавіце год, калі Докшыцы атрымалі статус горада.

1796

11. Такую сям’ю яшчэ трэба пашукаць. Здаецца ў ёй усё пранізана музыкай. Бацька – арганіст, маці спявала ў хоры пры касцёле. Тры родныя браты – кампазітары. Дачка – паэтэса. Іх дзеці таксама звязаны з музыкай. Як сказаў аўтар аднаго з артыкулаў пра гэтых людзей, «семья с поющей душой». Пра якую сям’ю ідзе гаворка?

Сям’я Наско

12. Калі ў горадзе Докшыцы было адкрыта гарадское вышэйшае раманаўскае вучылішча?

1863

13. Які мемарыяльны комплекс быў адкрыты на месцы растрэлу нямецка-фашысцкімі захопнікамі 600 мірных жыхароў і 200 італьянскіх вайскоўцаў?

Мемарыяльны комплекс “Ходараўка”

14. Хто з’яўляецца аўтарам гульні, урывак з якой вы бачыце:

Да ўжо грушку пасадзілі,
А я малодзенька, скачу-пляшу!
Да ўжо грушку пара паліваці,
А я малодзенька, скачу-пляшу!
Да ўжо грушка ў пупышкі бярэцца,
А я малодзенька, скачу-пляшу! і гэтак далей

Леаніла Чарняўская

15. У дзяцінстве яна адрознівалася ад сваіх сясцёр і братоў тым, што з ранніх гадоў захаплялася фарбамі роднай прыроды і бачыла навакольны свет не зусім так як яе сяброўкі. Яна малявала ўсё што бачыла. Пасталеўшы, яна паступіла ў Смаленскія Вышэйшыя дзяржаўныя мастацкія майстэрні, дзе адным з выкладчыкаў быў Казімір Малевіч. Назавіце імя гэтай мастачкі, нашай зямлячкі.

Надзея Хадасевіч-Лежэ

16. Гэта невялічкая вёсачка Докшыцкага раёна вядомая яшчэ з 19 ст. Яна стала радзімай двух вядомых братоў-мастакоў, а таксама беларускага паэта і журналіста.

в.Янкі

17. Пра каго Максім Гарэцкі напісаў гэтыя радкі: “Малады, надта здольны нашаніўскі публіцыст. Пісаў і белетрыстыку. Быў родам з Віленшчыны (двор Пархвенава Вілейскага павета), забіты на вайне пад Коўнаю 30 чэрвеня 1915 года”?

Лявон Гмырак (Мечыслаў Бабровіч)

18. Яна нарадзілася ў 1953 годзе ў в.Янкі. Скончыла Беларускі тэатральна-мастацкі інстытут. З 1985 года – член Беларускага саюза мастакоў. З’яўляецца адным са стваральнікаў сцэнічных касцюмаў для вакальна-інструментальнага ансамбля “Песняры” і фальклорна-этнаграфічнага ансамбля “Харошкі”.

Галіна Крываблцокая

19. Да нашых дзён на Беларусі захаваліся два такіх камяні. А ўсяго іх было сем. На кожным з іх сын Усяслава Чарадзея і брат першага мінскага князя Глеба высякаў крыж і пісаў “Господи, помози рабу своему Борису...” Як называюцца гэтыя камні?

Барысаў-Камень

20. Беларускі пісьменнік эпохі адраджэння Мікола Гусоўскі вядомы перш за ўсё сваёй “Песней о зубре”. Яна была напісана ў той час, калі аўтар у складзе пасольскай місіі Вялікага княства Літоўскага і Каралеўства Польскага знаходзіўся ў Рыме. Назавіце калі і дзе была яна выдадзена.

Кракаў, 1523 год

21. У гэты мемарыяльны комплекс, адкрыты ў 1969 годзе, уваходзяць “Могілка вёсак”, “Плошча Памяці” з мемарыяльнай дошкай і Вечным агнём, а таксама скульптура “Няскораны чалавек”. Як называецца гэты комплекс?

Мемарыяльны комплекс “Хатынь”

22. 16 жніўня 1943 года паміж 9 і 10 гадзінамі раніцы ў адной з хат вёскі Будзілаўка адбыліся перамовы паміж У.У. Гіль-Радзёнавым і І.П. Цітковым. Што абмяркоўвалі два камандзіры?

План пераходу 1-й Рускай нацыянальнай брыгады на бок партызан

23. Па народнаму павер’ю, капліцу пачалі тут будаваць пасля таго, як у гэтай мясцовасці адбыўся мор, многа людзей памірала. Ніякія лекі не дапамагалі. Пасля таго, як капліцу пабудавалі і сталі тут маліцца, невядомая хвароба адступіла. Дзе знаходзіцца гэтая капліца?

ур.Валасатка

24. У гады грамадзянскай вайны ў 1919 годзе каля гэтай вёскі здзейснілі свой подзвіг 13 чырвонаармейцаў, якія служылі ў складзе палка пад камандаваннем Васіля Іванавіча Чуйнова. Цаной сваіх жыццяў яны здолелі спыніць наступленне войск белапанскай Польшчы. Дзе адбываліся гэтыя падзеі?

в.Асавы

25. 16 сакавіка 1896 года ў Асінавіку нарадзіўся будучы генерал-маёр авіяцыі, удзельнік грамадзянскай вайны. У гады Вялікай Айчыннай вайны ён з’яўляўся намеснікам начальніка штаба ўпраўлення ВПС Архангельскай ваеннай акругі і Закаўказскага фронту. Пра каго ідзе гаворка?

Уладзімір Мальчык

26. Гэта славуная беларуская спартсменка нарадзілася ў 1961 годзе ў вёсцы Беразіно. Яна шматразовы прызёр і пераможца розных спаборніцтваў – двухразовая чэмпіёнка СССР (1988, 1989); чэпіёнка свету (1989); чэмпіёнка Еўропы (1993); бронзавы прызёр Алімпійскіх гульняў сярод ваеннаслужачых (1998). Як завуць гэту спартсменку і ў якіх відах спорту яна дасягнула такіх выдатных вынікаў?

Галіна Міхаль

27. Яшчэ ў XIX стагоддзі крэйзнаўцамі запісана шмат паданняў пра гэты прыродны аб’ект: калісьці на ім быў замак; тут праваліўся касцёл; яна насыпана шведамі ў час руска-шведскай вайны; у ёй закапана зброя, а таксама схаваны скарб. Ёсць і паданне, што тут было язычніцкае капішча і назва нібыта паходзіць ад літоўскага слова *vargini* (чараваць, варажыць і г.д.). назавіце гэты аб’ект.

Варганская гара каля в. Варганы

28. Упершыню гэта паселішча ўпамінаецца ў 1395 годзе, калі вялікі князь Вялікага княства Літоўскае Вітаўт падараваў яго капітулу кафедральнага касцёла Святога Станіслава ў Вільні. Дакумент Вітаўта дае права нам лічыць гэта паселішча самым старажытным на тэрыторыі Докшыцкага раёна. Што гэта за паселішча?

в.Ваўча

29. Можна сказаць, што назва вёскі поўнасьцю адпавядае тым падзеям, якія адбыліся тут у гады Вялікай Айчыннай вайны. Больш таго, менавіта гэта вёска разам з Шунеўкай увекавечана ў мемарыяльным комплексе “Хатынь”.

в.Гарэлае

30. Яго сапраўднае імя - Аляксандр Ігнатавіч Качан. Ён адзін з самых вядомых беларускіх эмігранцкіх пісьменнікаў і грамадскіх дзеячаў. А пад якім імем мы яго ведаем больш?

Кастусь Акула

31. Ёсць такая легенда, што ў 1812 годзе напалеонаўскія ваякі ў час начлегу так напіліся мясцовай гарэлкі, што ляжалі п'яныя па ўсім лесе. Таму і вёску да 1964 года называлі – П'яны Лес. А як цяпер завецца гэта вёска?

в.Сасновая

32. Вам напэўна добра вядома, колькі сіл спатрэбілася партызанам брыгады “Жалязняк” каб вывесці са строю мост праз раку Бярэзіна на дарозе Мінск – Віцебск каля вёскі Кальнік. Аднак, 30 чэрвеня 1944 года адзін з сапёраў 62-га гвардзейскага мотасапёрнага батальёна атрымаў званне Героя Савецкага Саюза за выкананне менавіта гэтага задання. Як звалі гэтага сапёра і якое заданне ён выканаў.

Віктар Кладзіеў за аднаўленне пераправы праз р.Беразіну

33. Лічыцца, што назва вёскі паходзіць ад слоў “грабёж”, “грабіцелі”. Справа ў тым, што раней вакол было балота, перабрацца праз якое можна было толькі па вузкай гаці. Вось на ёй ліхія людзі і грабілі падарожнікаў. Назавіце гэту вёску.

в.Грабяні

34. Ідучы з Вілейкі ў Гарадзішча, можна ўбачыць цудоўны помнік даўніны – курган. Колькі стагоддзяў гэтаму кургану, ніхто не ведае. Па легендах ён з’яўляецца пасадачнай пляцоўкай для НЛА, тут закапаны скарбы французай, якія адступалі пасля Барадзінскай бітвы, тут пахаваны шведы і іх коні. Аднак у народзе гэты курган называюць - ... ?

Курган Булка

35. Лічыцца, што менавіта каля гэтай вёскі ў снежні 1863 года адбыўся бой паміж паўстанцкім атрадам Генрыка Дмахоўскага і докшыцкім гарнізонам царскага войска пад кіраўніцтвам палкоўніка Нізаўскога, у выніку якога паўстанцы пацярпелі паражэнне, а Дмахоўскі быў забіты.

Былы маёнтак Парэчча каля в.Бірулі

«Что? Где? Когда?»

Интеллектуальная игра для учащихся старшего школьного возраста

Цель:

– воспитание у учащихся любви и уважения к своей Родине

Задачи:

– приобщение учащихся к национальному наследию земляков;

– воспитание чувства гордости за достижения Беларуси на примере известных земляков, проявивших себя в области современной науки, производства, национальной культуры;

– развитие интеллектуальных, творческих и коммуникативных способностей детей и подростков;

– организация содержательного досуга учащихся.

Материальное обеспечение:

– бланки для ответов

– турнирная таблица

– призы

Вопросы для проведения игры:

1. Назовите того, кому Игорь Лученок помог рассказать, как минимум всей Беларуси “Чаму з выраю жураўлі на Палессе ляцяць”

Алесь Ставеру (имеется ввиду песня на слова нашего земляка Алеся Ставера “Жураўлі на Палессе ляцяць”)

2. Если знаете, кто такой Нестор Соколовский, то без труда ответите на вопрос, кем по профессии являются братья Эмиль, Марьян и Станислав?

Композиторами

3. Народный художник из Бреста Д.Скажинский изготовил из дерева резные шахматы «Белавежская Пушча». Ферзь в них – лань, конь – тарпан, пешка – заяц, а какое животное изображает короля? Отгадать это животное вам также может помочь фамилия одного известного земляка-поэта по имени Эдуард.

Зубр (поэт Эдуард Зубрицкий)

4. Назовите имя белорусского поэта, байкописца, который в этом 2010 году отметил свой 70-летний юбилей. Если вы хорошо владеете белорусским языком, то в этом вам поможет название деревни Янки, в которой родился наш известный земляк.

Иван (Иван Константинович Стодольник)

5. Уже сам псевдоним известного поэта и писателя белорусской эмиграции, уроженца д.Вератеи Докшицкого района говорит о том, что он является автором не только многочисленных стихов, очерков, романов, но и фельетонов. Правда, характер его сатирических произведений не был столь кровожадным, каким является характер некоторых обитательниц морских глубин с таким же именем. Назовите псевдоним нашего известного земляка.

Кастусь Акула (настоящее его имя – Александр Качан)

Назовите пятого, если четыре из них – это Франц Иосифович Перхорович, Владимир Игнатьевич Стрельченко, Арсентий Гаврилович Юхновец, Александр Иванович Черныш.

Степан Степанович Манкович (Герои Советского Союза – уроженцы Докшицкого района)

6. Михаил и Павел Барздыки, Виктор Марковец, Сергей и Александр Вишневецкие... Этот список можно продолжить. А добавить в него ещё одно имя вам поможет не только наш Докшицкий край, но и Франция.

Надежда Ходосевич-Леже (уроженка д.Осетице, большую часть своей жизни провела во Франции))

7. Юрась Свирка, Иван Стодольник, Эдуард Зубрицкий, Алесь Ставер. Этим известным людям объединяет то, что они родились на докшицкой земле и стали замечательными поэтами. Интересно, что у двоих из них эта связь более сильная. Так что их связывает?

Деревня Марговица (д. Марговица – родина А. Ставера и Ю. Свирки)

8. Как на Беларуси называется то, что в Украине называется вертеп, в Польше – шопка? Кстати, в Докшицах её связывают с именем Патупчыка.

Батлейка

9. Если вы были знакомы или слышали хотя бы об одном из них, то для вас не составит труда назвать дело, которое объединяло и объединяет учителей Д.И.Грабовского и В.И.Скорохода, врача И.В.Фурсевича и электромонтёра Н.Д.Чистякова

Краеведение

10. Пяти труженикам нашего района было присвоено звание Героя социалистического труда. Среди них – 2 женщины. Одна из них Ирина Петровна Каминская. Назовите вторую, вспомнив, что она была патричным и хозяйственным деятелем БССР, участницей Великой Отечественной войны, с 1967 по 1974 год работала 1-м секретарём Докшицкого райкома КПБ.

Кришталевиц Уляна Феокистовна

11. Новая редакция государственного гимна Республики Беларусь была принята в 2002 году. Автором новых слов гимна стал Владимир Каризна. А музыка гимна осталась неизменной. Назовите её автора, кстати, уроженца Докшицкой земли.

Нестор Соколовский

КРАЯЗНАЎЧАЯ ВІКТАРЫНА

1. Суаднясіце культавыя камяні і месца іх знаходжання:

1.	Мядзьеведзь-камень	2	Сасноўка
2.	Крыж Стэфана Баторыя	3	Краснікі
3.	Сцёп-камень	1	Юхнаўка

2. Расстаўце азёры па ступені павелічэння іх глыбіні:

1.	Сэрвач	2
2.	Межужол	3
3.	Медзазол	1
4.	Вольшыца	4

3. У гэты дзень горад Докшыцы атрымаў свой герб:

1.	22 студзеня 1769 года	2.	22 студзеня 1796 года
3.	21 снежня 1796 года	4.	21 снежня 1769 года

4. Суаднясіце архітэктурныя збудаванні і час іх стварэння:

1.	Брама ў Сітцах	3	1809
2.	Сядзіба ў Гняздзілаве	1	2-я пал. XVIII ст.
3.	Ільінская царква ў Камайску	4	1862
4.	Бровар у Бярозаўцы	2	1-я пал. XIX ст.

5. Расстаўце населеныя пункты па часу іх першага пісьмовага ўпамінання:

1.	Порплішча	3
2.	Докшыцы	2
3.	Ваўча	1
4.	Бягомль	4

6. Назавіце аўтара гэтай карціны:

- А) П.Барздыка
- Б) Г.Крываблоская
- В) С.Вішнеўскі
- Г) В.Маркавец
- Д) Н.Хадасевіч-Лежэ

7. Назавіце аўтара твора, урывак якога вы бачаце:

Што ім тья пагоды паўднёвыя!
Што ім пышны платанавы рай,
Калі клічуць іх далі сасновыя
І азёрны рабінавы край.

- А) Ю.Свірка
- Б) А.Ставер**
- В) П.Панчанка

8. Якія азёры ўваходзяць у басейн ракі Берзіна?

- 1) Медзасол
- 2) Манец
- 3) Сэрвач
- 4) Межужол
- 5) Чорнае
- 6) Вольшыца

9. Назавіце імя земляка, Героя Савецкага Саюза, які ўдзельнічаў у абароне Масквы і загінуў у баях пад Варшавай:

- 1) С.С.Манковіч
- 2) Ф.І.Перхаровіч
- 3) **А.Г.Юхнавец**
- 4) А.І.Чэрныш

10. Напішыце назву архітэктурнага помніка і месца, дзе ён знаходзіцца:

1

2

3

4

1.	Свята-Георгіеўская царква	Сітцы
2.	Касцёл Найсвяцейшай Дзевы Марыі	Параф'янава
3.	Свята-Пакроўская царква	Докшыцы
4.	Касцёл Маці Божай	Порплішча

11. Назавіце месца дзе быў знойдены гэты жалезны наканечнік:

- 1) Асецішча
- 2) Бягомль
- 3) **Вітунічы**
- 4) Гарадзішча
- 5) Вітунічы

12. Аўтарамі якіх помнікаў гісторыі Вялікай Айчыннай вайны з’яўляюцца А.Анікейчык, Ю.Градаў, Л.Левін:

1. “Праклён фашызму” 2. “Прарыў” 3. “Хатынь”

13. Папуляцыя якога звера стала падставай для арганізацыі Бярэзінскага біясфернага запаведніка?

1. Лася 2. Выдры 3. Еўрапейскай норкі 4. Бабра

14. Назавіце месца дзе быў знойдзены Крыж Стэфана Баторыя:

1. Урочышча Дзедаў Шмат каля в.Бераснёўка
2. Урочышча Хрысцініны Лядцы каля в.Маргавіца
3. Урочышча Каралёў Стан паміж в.Сасноўка і в.Асінавік
4. Васільчанскі Бор каля в.Дамашкавічы

15. Укажыце імя лётчыка, які ў адным баі збіў 9 варажых самалётаў:

1. Віктар Талаліхін 2. Мікалай Гастэла 3. Аляксандр Гаравец

16. Якому гораду належыць гэты герб:

1. Полацк
2. Віцебск
3. Орша
4. Наваполацк

17. Суаднясіце пабудову і яе ўладальніка:

1.	Палац у г.Пінск	4	Тызенгаўз
2.	Палац у г.Несвіж	3	Румянцавы-Паскевічы
3.	Палац у г.Гомель	1	Бутрымовіч
4.	Палац у г.Паставы	2	Радзівіл

18. Калі быў заснаваны Бягомльскі музей народнай славы?

1. 1968 год 2. 1978 год 3. 1985 год 4. 1958 год

19. Суаднясіце прозвішчы вядомых беларускіх пісьменнікаў з месцамі іх нараджэння:

1.	В.У.Быкаў	3	г.Орша
2.	М.Ц.Лынькоў	1	в.Бычкі, Ушацкі раён
3.	У.С.Караткевіч	2	в.Зазыбы, Віцебскі раён

20. Расстаўце ў храналагічнай паслядоўнасці час здзяйснення подзвігаў героямі Вялікай Айчыннай вайны:

1.	Аляксандр Гаравец	3
2.	Міхаіл Сільніцкі	2
3.	Мікалай Гастэла	1
4.	Юрый Смірноў	4
5.	Ціхан Лук'яновіч	5

21. У гэты год Докшыцы ўключаны ў склад Расійскай імперыі:

1. 1565 год 2. 1655 год 3. 1793 год 4. 1861 год

22. Каму належыў будынак, які вы бачыце на выяве?

1. Бжастоўскім
2. Булгаку
3. Шышкам
4. Свентаржэцкім
5. Васілеўскім

23. Калі быў заснаваны Бярэзінскі запаведнік – старэйшы ў прыродаахоўнай сістэме Беларусі?

1. Снежань 1924 г. 2. Снежань 1935 г. 3. Студзень 1925 г. 4. Студзень 1959 г.

24. Хто з беларускіх кнігадрукароў першым ужыў назву “буквар”?

1. Сымон Будны 2. Францыск Скарына 3. Спірыдон Собаль

25. Суаднясіце прозвішчы выдатных землякоў з галіной іх навуковай дзейнасці:

1.	Апанасевіч П.А.	2	мовазнаўства
2.	Махонь С.У.	3	педагогіка
3.	Андарала А.І.	1	фізіка
4.	Таргонскі Я.А.	5	фармакалогія
5.	Кузьміцкі Б.Б.	4	матэматыка

26. Каму належыў аўтапартрэт, які вы бачыце на выяве?

1. С.Вішнеўскі
2. Н.Хадасевіч-Лежэ
3. В.Маркавец-Бартлава
4. П.Барздыка

27. Расстаўце ў храналагічнай паслядоўнасці час атрымання землякамі званне Герой Савецкага Саюза:

1.	Манковіч С.С.	1
2.	Перхаровіч Ф.І.	4
3.	Чэрныш А.І.	3
4.	Юхнавец А.Г.	2

28. Суаднясіце прозвішчы вядомых беларускіх паэтаў з месцамі іх нараджэння:

1.	Р.І.Барадулін	3	Докшыцкі раён
2.	Г.М.Бураўкін	1	Ушацкі раён
3.	А.Ставер	2	Расонскі раён
4.	Ю.Свірка	5	Ушацкі раён
5.	П.Броўка	4	Докшыцкі раён

29. Укажыце дзе знаходзяцца помнікі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны:

1

2

3

4

1. Бераснёўка
2. Азарцы (не існуе)
3. Шунеўка (не існуе)
4. Ходараўка (не існуе) каля Новай Вёскі

30. Адзначце прозвішча выдатнага авіяканструктара, урадженца Віцебшчыны, які распрацаваў шэраг рэактыўных самалётаў:

1. М.І.Гурэвіч 2. А.І.Мікаян 3. П.В.Сухі 4. А.С.Якаўлеў

31. Адзначце прозвішча народнага мастака Беларусі, які стварыў цыкл карцін “Лічбы на сэрцы”, прысвечаных вязням фашысцкіх канцлагаў:

1. Л.Шчамялёў 2. М.Савіцкі 3. Н.Шчасная

32. Дзе ў раёне знаходзіцца адзіны помнік чырвонаармейцам?

1. Асавы 2. Берзіно 3. Камайск 4. Маргавіца

33. Суаднясіце гістарычных дзеячоў і іх мянушкі:

1.	Усяслаў	4	Акаянны
2.	Уладзімір	3	Мудры
3.	Яраслаў	2	Хрысціцель
4.	Святаполк	5	Храбры
5.	Баляслаў	1	Чарадзея

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Игры по краеведению относятся к интегрированным играм, где хорошо прослеживается связь различных предметов, которая помогает учащимся быстро адаптироваться в реалиях нашей жизни. Игра помогает многое вспомнить, осмыслить в короткий промежуток времени. Другими словами, игра является комплексным носителем информации.

Практика показывает, что на занятиях, где проводятся игры, отмечается активизация деятельности обучающихся. Соревновательность в работе, возможность посоветоваться, реализовать и восполнить острый дефицит времени – все эти игровые элементы активизируют учебную деятельность обучающихся. Позволяют развить интерес к родному краю.

Все игры, кроссворды, викторины, олимпиады, предлагаемые в этой разработке, апробированы в Государственном учреждении дополнительного образования «Докшицкий районный центр детей и молодёжи» среди учащихся 5-11 классов.

При разработке предложенных выше вариантов игровой деятельности я использую, как свои, так и готовые шаблоны. Предложенные варианты игр не обязательно копировать. Каждый педагог может внести в них дополнения, изменения исходя из конкретной обстановки. Но могу с уверенностью сказать, что, применив их в своей работе, педагог и обучающиеся почувствуют творческое удовлетворение.

Сложившийся у основной массы детей стереотип восприятия нередко заставляет их отрицательно относиться к игровой деятельности на занятиях. С одной стороны, им кажется, что деятельность, предлагаемая руководителем туристско-краеведческого объединения не может быть эмоционально привлекательной. С другой стороны, учащиеся могут придерживаться той точки зрения, что игра на занятии «несолидна», не соответствует их возрастному статусу, не способствует более успешному усвоению материала.

Необходимо, следовательно, «реабилитировать» игру в глазах подростка, как обычную и удобную форму обучения

Для этого я могу предложить некоторые условия, обеспечивающие реализацию целей и задач игры на уроках краеведения:

- Наличие у учащихся достаточного объема знаний из предшествующих разделов и тем курса;
- Понимание учащимися целей и задач учебной игровой деятельности;
- Формирование игровых микрогрупп с учетом уровня способностей и направленности интересов у учащихся;

- Формирование игровых групп с учетом взаимоотношений между учащимися, неформального лидерства, актуальных задач развития коллектива объединения по интересам.

Для меня, как педагога, результат игры является показателем уровня достижений учащихся в усвоении знаний, в их применении, в сформированности практических навыков. Для учащихся результат игры выступает как определённое достижение в умении работать и общаться с ровесниками и взрослыми.

Літаратура

1. Беларуская энцыклапедыя: у 18 т. – Мінск: БелЭн, 1996-2003.
2. Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Віцебская вобласць – Мінск: Бел. Сав. Энцыклапедыя, 1985. – С.242 – 258.
3. Их именами названы...: Энциклопедический справочник. – Мінск: БелСЭ, 1987. – 711 с.
4. Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. – Мінск: БелЭн, 1993-2003.
5. Газета “Родныя вытокі”. – 2008 – 2012.
6. Кулагін, А.М. Каталіцкія храмы на Беларусі: Энцыклапедычны даведнік /А.М. Кулагін – Мінск: БелЭн, 2000.
7. Кулагін, А.М. Праваслаўныя храмы на Беларусі: Энцыклапедычны даведнік / А.М.Кулагін – Мінск: БелЭн, 2001. – 328 с.
8. Легенды і паданні Докшыцкага краю. – Докшыцы, ЦДТ, 2001. – 68 с.
9. Памяць: Гіст.-дакум. хроніка Докшыцкага раёна: рэд.кал.: Г.П.Пашкоў і інш. – Мінск: БелЭН, 2004. – 752 с.
- 10.Шуневка. Мінск: Беларусь, 1985. – 32 с.

Інфармацыйны рэсурс

1. <http://dokshitsy.vitebsk-region.gov.by/ru/>
2. https://ru.wikipedia.org/wiki/%C4%EE%EA%F8%E8%F6%EA%E8%E9_%F0%E0%E9%EE%ED
3. http://www.radzima.org/ru/photos_/dokshitskiy.html
4. <http://www.radzima.net/ru/rayon/dokshycki.html>
5. http://globus.tut.by/_regs/dokshic_tn.htm
6. <http://westki.info/artykuly/11761/doksickiy-rayon-bielarus-doksicy-krulievshchina-biehoml-parafianovo-novosti-doksic>